

Die eigentümliche Form der Blüten dieser Akazie ist zweifellos eine *Krankheit* (morbosis) und nicht das Resultat einer *Mutation*. Die Symptome dieses krankhaften Zustandes sind, wie es scheint nicht in jedem Jahre gleich, da nach Angaben DR. TUZSON'S im Jahre 1906 und in früheren Jahren die Blumenkrone viel mehr verkümmert war als heuer. Es wäre gewiss interessant, den Grund dieser Krankheit zu entdecken.

Ich halte es für meine angenehme Pflicht, Herrn DR. LUDWIG SIMONKAI meinen aufrichtigsten Dank auszusprechen für die gütigen Ratschläge, welche er mir während der Controllierung meiner Arbeit erteilte.

Apró közlemények. — Kleine Mitteilungen.

Orchis ustulata L. a Magas Tátrában (in der Hohen Tatra)
 csak kevés kevés helyen fordul elő, mindössze *Csorba* m., a *Kriván*-on és *Zsdjár* felé vezető úton¹⁾ találták²⁾.

Eddigi termőhelyeihez mint új esatlakozik a következő: a *Stierberg*-nek «Tscheckengrund» felé néző oldalán a «Drechslerhäuschen»-től a «Rausch Quelle»-hez vezető út mellett, tisztáson, füves helyen, körülbelül 1000 m. t. sz. f. m.-ban (1907 júl. 8-án).

ist nur von wenigen Orten bekannt¹⁾, und zwar bei *Csorba*, am *Kriván* und neben dem nach *Zsdjár* führenden Wege²⁾.

Ein neuer Standort derselben ist folgender: auf einer grasigen Stelle neben dem von «Drechslerhäuschen» zur «Rausch Quelle» führenden Wege auf der nach dem «Tscheckengrund» gelegenen Seite des *Stierberg*-es. Circa 1000 M. h. ü. d. M. (8. Juli 1907).
 Györfly.

Hazai botanikai dolgozatok ismertetése.

Referate über ungarische botan. Arbeiten.

Hollós László: Uj gombák Kecskemét vidékéről. II. — *Fungi novi regionis Kecskemétiensis. II.*

Annual. Mus. nat. hung. V. 1907, p. 43—55.

Ezen czikkben a következő új fajok, ill. változatok vannak leírva:

In diesem Artikel werden folgende neue Arten, resp. Varietäten beschrieben:

¹⁾ SAGORSKI—SCHNEIDER: Flora der Zentralkarpathen. Leipzig. 1891. II. Band, p. 472.

²⁾ Fenti munka még egy helyről közli, t. i. a Barlangliget felett emelkedő «Katzenberg» (= Macskova)-ról; e hely azonban nem tartozik a Magas Tátrához, hanem a Szepesti Magura területéhez. — Noch von einem Standort teilt SAG.—SCHNEID. diese Pflanze mit, nämlich von dem «Katzenberge» (= Macskova); dieser gehört aber nicht zur H. Tatra, sondern zur Zipser Magura.

Sphaerella Alyssi, *Didymella Alyssi*, *Sphaeronema Alyssi* (in *Alyso tortuoso* ulter. etiam in *A. calycino*); *Stagonospora baccharidicola* (in *Bacch. halimifolia*); *Ophiobolus Broussonetiae* (in *Br. papyrif.*); *Diplodina Bryoniae* (in *Bryonia dioica*); *Hendersonia caricicola* (in *Carice conglobata* et *C. praecoce*); *Henders. Caricis* (in *Carice stricta*); *Didymella Catalpae* (in *Catalpa bignonoide*); *Diplodina Siliquastri* WEST. form. *leguminum* (in legum. *Cerc. Siliquastri*); *Diplodina Deutziae* et *Hendersonia sarmentorum* WEST. var. *Deutziae* (in *Deutzia crenata*); *Septoria eriophoricola* (in *Eriophoro latifolio*); *Phoma Gypsophilae* et *Sphaerella gypsophilae-cola* (in *Gypsophila paniculata*); *Coniothyrium Humuli*, *Diplodina humulicola* et *Rhabdospora Humuli* (in *Humulo Lupulo*); *Leptosphaeria Iridis* (in *Iride arenaria*); *Septoria Peucedani* (in *Peucedano Cervaria*); *Coniothyrium graminicola* (in *Phleo phleoide*); *Diplodina Solidaginis* (in *Solidagine Virga aurea*); *Leptosphaeria maritima* (in *Triglochine maritimo*).

Hollós László: Pöffetegeken termő új gombák. II. — Fungi novi in gasteromycetibus habitantes. II.

Annal. Mm. nat. hung. V. 1907, p. 278—284.

mely czikkben szerző a követ-
kező új gombáknak adja le-
írását:

Neu beschrieben folgende
Arten:

Phoma Bovistae et *Phleospora Bovistae* (in exoperidio *Bovistae plumbae*); *Diplodina Calvatiae* et *Phoma Calvatiae* (in *Calvatia candida*); *Diplodina geasterina* (in exoperid. *Geasteris ambigu*); *Hendersonia geastericola* (in exoperidio *Geasteris floriformis*); *Phoma Geasteris* et *Pyrenochaeta Geasteris* (in exoperid. *Geasteris fornicati*); *Diplodina geastericola* et *Stagonospora geastericola* (in exoperid. *Geasteris hungarici*); *Stagonospora geastericola* (in exoper. *Geasteris minimi*); *Dinemasporium Geasteris*, *Leptosphaeria Geasteris*, *Stagonospora geasterina* (in *Geastere pseudolimbato* HOLL.); alle die angeführten aus Ungarn, ferner *Phoma Geasteropsidis* (in *Geasteropside Conrathi* HOLL.) aus Modderfontein in Südafrika (leg. P. CONRATH).

Végül leírja a *Robillarda Geasteris* HOLL. spóráit.

Zum Schluss werden die Sporen von *Robillarda Geasteris* HOLL. beschrieben.

Moesz Gusztáv: Adatok az Aldrovanda vesiculosa L. ismeretéhez. — Ueber Aldrovanda vesiculosa L.

Annal. musei nat. hungar. V. 1907, p. 324—397, 3 táblával — mit 3 Tafeln und deutschen Resumé.

Szerző ezen nálunk oly ritka növényt a brassói «Fortyogó»-mocsárban s a Háromszék-megyében levő «Rétyi Nyír» egyik távában fedezte fel. Előbbi helyen a var. *Duriaci* CASP.-t

Berichtet über die Entdeckung dieser bei uns so seltenen Pflanze im «Gespreng» bei Brassó und im «Rétyi Nyír» (Comitat Háromszék) in Siebenbürgen. wo Verf. i. J. 1901 an

találta, mely sohasem vagy csak nagyon ritkán virít, utóbbi helyen pedig a tipikus alakot, mely bőven virított.

Ezen közleményével kapcsolatban közzé teszi e fajra vonatkozó s nagy gondnal végzett összehasonlító morfológiai, biológiai s anatómiai tanulmányait s az idevágó irodalmi adatoknak (tartalmuk rövid közlésével) s az eddig közzé tett termőhelyeknek teljes felsorolását, úgy hogy munkája az *Aldrovanda vesiculosa*-nak egy a részletekig kidolgozott monographiájává nőtte ki magát.

A rendelkezésünkre álló hely sajnos nem engedi, hogy ez érdekes czikket itt részletesen ismertessük. A tanulmány főbb eredményei, hogy az *Aldrovanda vesiculosa* téli rügyei úgy a víz felszínén (néhány évben), mint a fenekén is áttelelnek; hogy virágjai nem nyílnak ki teljesen, hogy szirmainak színe zöldes fehér, hogy porzói az eddig közzétett adatok legnagyobb részével ellentétben rövidebbek vagy legfeljebb akkorák, mint a magház, hogy virágjai hemikleistogamusok, kleistantherikusok; hogy a levelek ingerlékenysége nagy, hogy ezek nemcsak mikroszkopikus állatkákat fognak meg, hanem kis héjas csigákat s szunyogálczákat is; hogy a virághoz tartozó levélörv kettős örv, melynek levelei a virágkocsány oldalán vannak.

ersterer Stelle die Var. *Duriaci* CASP. (niemals, oder nur höchst selten blühend), an letzterer aber den Typus (reichlich blühend) zahlreich angetroffen hat.

Im Anschluss an diese Mitteilung veröffentlicht der Verf. die Ergebnisse seiner mit grosser Sorgfalt durchgeführten vergleichenden, morphologischen, biologischen und anatomischen Studien über diese Art sowie eine vollständige Zusammenstellung der einschlägigen Literaturangaben (mit Auszug ihres Inhaltes) endlich der bisher constatirten Standorte, so dass seine Arbeit zu einer ausführlichen und wie wir constatieren können, vorzüglichen Monographie dieser Art herangewachsen ist.

Leider gebracht es uns an Raum, hier auf die Details dieser durchwegs interessanten Arbeit einzugehen. Die Hauptergebnisse sind, dass die Winterknospen sowohl (in manchen Jahren) an der Oberfläche als auch auf dem Grunde des Wassers überwintern; dass sich die Blüten nicht vollständig öffnen; die Blumenkronen grünlich weiss, die Staubgefässe der siebenb. Pflanze aber im Gegensatz zu den meisten bisher veröffentl. einschlägigen Angaben, kürzer oder höchstens so lang, als das Ovarium und dass die Blüten hemikleistogamkleistantherisch sind. Die Reizbarkeit der Blätter ist gross; sie fangen nicht nur mikroskopische Tiere, sondern auch grössere Schalentierchen u. Stechmückenlarven. Der blütentragende Blattquirl ist ein Doppelquirl, des-

A japán *Aldrovanda vesiculosa*, melyet MAKINO irt le a Tokyo Botanical Magazine 1905. évfolyamának 24. oldalán, a mi növényüinktől eltér abban, hogy virágjai teljesen kinyílnak s hogy porzói a magháznál hosszabbak s ennek következtében a bibének a termékenyítésnél más irányú mozgást kell végeznie. Ilyen hosszú porzókat látott a salurn-i (tiroli) s a Duna deltájából származó példákon is.

Az *Aldrovanda vesiculosa* szárát — ALLIONI kivételével — minden szerző *monopodium*-nak tekinti, melynek oldalából, mint axillaris hajtások keletkeznek a virágok.

MOESZ szerint ez nem helyes, mert szára *sympodium*, melynek szárrészei virággal végződnek.

Különös figyelmet érdemelnek még a szerző megfigyelte rendellenességek is, melyeket dolgozatának 338—350. oldalain ír le s a melyeknek képei az V. és VI. táblán láthatók.

Jelentés a magyar Nemzeti Múzeum 1906. évi állapotáról.

Budapest, 1907. 8° 312. old. 38 ábrával.

Növénytani vonatkozású: KÜMMERLE JENŐ BÉLA dr. jelentése németországi, belgiumi, angolországi s hollandi tanulmányútról. (197—229. old.) A múzeum növénytani osztálya 8186 példával a botanikai szakkönyvtár 1177 darabbal gyará-

sen oberes Glied sich unvollständig ausgebildet und dessen Blätter an der Seite des Blütenstieles stehen.

Die japanische *A. vesiculosa*, welche MAKINO im Tokyo Bot. Mag. 1905. p. 24 beschreibt, scheint sich von unserer Pfl. durch vollst. geöffnete Blüten, längere Staubgefäße u. in Folge dessen abweichenden Befruchtungsbewegungen der Narben zu unterscheiden. Solche längere Staubgefäße weisen auch die Pflanzen von Salurn u. dem Donaudelta auf.

Der Stengel der *Aldrovanda* wird von allen Autoren — angenommen ALLIONI — als *Monopodium* beschrieben, aus welchem sich die Blüten lateral als axillare Bildungen entwickeln.

Nach MOESZ ist dies unrichtig; der Stengel ist ein *Sympodium* (Wickel), dessen Glieder mit terminalen Blüten abschliessen.

Besonderes Interesse dürften auch die vom Verf. beobachteten u. auf Taf. V. u. VI. abgebildeten teratologischen Fälle (p. 348—350) beanspruchen.

Bericht über den Stand des ungarischen Nationalmuseum's im Jahre 1906.

Budapest, 1907. 8° 312. p. mit 38 Abbildungen.

Vom botanischen Interesse: Bericht DR. JENŐ BÉLA KÜMMERLE über seine Studienreise nach Deutschland, Belgien, Holland u. England (p. 197—229.) Die botanische Abteilung wurde mit 8186 Pflanzenexemplaren, die botan. Bibliothek mit 1177

podott. Javadalmazása (a személyi kiadásokon kívül) 15.710 kor. 03 f-t tett ki. A muzeum adminisztrációjának modern irányban való haladásáról tanuskodik «*az iktatott ügydarabok*» számának a forgalom emelkedése ellenére évről-évre való *csökkenése*, így 1906-ban ezeknek a száma 1570 volt szemben 4120-al 1897-ben.

Valóban követésre méltó példa!

Weber S.: «**Dr. Genersich Sámuel**». A Magyarországi Kárpátgyesület évkönyve. XXXIII. évf. 1906. p. 56—67.

A Magas Tátra flórájának felderítése körül két neves munkájával kiváló érdemeket szerzett **GENERSICH SÁMUEL** (* 1768 febr. 15.; † 1844 szept. 2.) — elébb késmárki, majd löcsei orvos — életének leírását adja a sz. főleg botanikai munkásságát s munkáit ismertetve.

Wünschendorfer K.: «**Cyprianus, vörös klastrombeli camaldulii barátinak herbariuma az 1764 ik évből**». A Magyarországi Kárpátgyesület évkönyve. XXXIV. évf. 1907. p. 77—85.

Néh. **SPÓNER TIVADAR** ajándékozásával került a «Kárpáti Muzeum»-ba Cyprianus barátinak herbariuma, mely legtöbbszörre termőhely megnevezése nélkül 272 virágos növényt tartalmaz, többnél a gyakorlati alkalmazását megjegyezve; a herbarium második része gyógyszerészetet foglal magában.

Nummern bereichert. Dotation (excl. Personalbezüge): 15.710 Kr. 3 H.

Der administrative Bericht des Museums weist einen wichtigen Schritt zum Modernen auf: *die Zahl der «Akten» wird trotz grösserem Verkehr von Jahr zu Jahr geringer*, sie betrug i. J. 1906 1570 gegenüber 4120 i. Jahre 1897.

Wahrlich ein nachahmungswürdiges Beispiel! **D.**

S. Weber: «**Dr. Samuel Genersich**». Jahrbuch des Ungarischen Karpathen-Vereines. XXXIII. Jahrg. 1907, p. 56—67.

DR. S. GENERSICH (geb. a. 15. Febr. 1768; gest. a. 2. Sept. 1844) — erst in Késmárk, dann Stadtphysikus in Leutschau — erwarb sich um die Erforschung des Flora der Hohen Tátra durch seinen zwei Arbeiten grosse Verdienste. Verf. schildert seine Biographie ausführlich, mit besonderer Berücksichtigung seiner botanischen Tätigkeit und seiner Werke.

K. Wünschendorfer: «**Das Herbarium des Camalduner Mönches Cyprianus von Roth Kloster vom Jahre 1764**». Jahrb. des Ungarischen Karpathen-Vereines. XXXIV. Jahrg. 1907, p. 77—85.

Weil. **TH. SPÓNER** schenkte dem Poprader «Karpathenvereins-Museum» das Herbarium des Cyprianus, welches 272 Phanerogamen, grösstenteils ohne Aufzeichnung des Standortes, enthält; bei mehreren finden wir eine Bemerkung über ihren praktischen Wert. Der zweite Teil des Herbariums enthält eine Heilkunde. **Gy.**

Bubák Fr.: Adatok Magyarország gombaflórájához.

Növ. Közl. VI. 1907. 4. füz. 101—103. old.

Felsorolása azon gombáknak, melyeket a szerző az 1905. évi nemzetközi botanikai kongressussal való kapcsolatban rendezett magyarországi kirándulások alkalmával gyűjtött. Új fajok a következők:

Entyloma Magocsyantum (Blätter v. *Tordylium maximum* bei Bazias u. Orsova), *Microphyma Bubakii* REHM. (Holz v. *Fraxinus Ornus* bei Herkulesfürdő); *Phyllosticta banatica* (Blätter v. *Verbascum banaticum*, Herkulesfürdő); *Ph. doronicigena* (Blätter v. *Doronicum cordatum*, Šuškuluj bei Herkulesfürdő); *Ph. eryngiella* (Blätter v. *Eryng. camp.* bei Orsova); *Ph. eryngiicola* (ebenda auf selbem Substr.); *Ph. immersa* (Blätter v. *Celtis australis* bei Bazias); *Ph. Melissa* (Bl. v. *Mel. offic.* ebenda); *Th. Orni* (Bl. von *Fraxinus Ornus*, Domugled bei Herkulesfürdő); *Ph. Rehmi* (Bl. v. *Campan. Trachel.* bei Herkulesfürdő); *Ph. Tuzsonii* (Blätter v. *Arum italicum**) Šuškuluj bei Herkulesfürdő); *Ph. varicolor* (Bl. v. *Stachys germ.* bei Orsova); *Ph. velata* (Bl. v. *Cydonia vulg.*, Allion bei Herkulesfürdő); *Phoma dipsacina* (Stengel v. *Dips. pilosus* bei Herkulesfürdő); *Macrophoma funipora* (Bl. v. *Quereus conferta*, Allion bei Orsova); *Pyrenochaete Filarszkyi* (Bl. von *Tilia parvifolia* Herkulesfürdő); *Placosphaeria Tüiae* (ebenda); *Ascochyta Kleini* (Bl. von *Calystegia sepium*, Allion bei Orsova); *Asc. Dulcamarae* (Bl. v. *Solan. Dule.*, Herkulesfürdő); *Asc. Vodákii* (Bl. v. *Hepatica triloba*, Domugled bei Herkulesfürdő); *Septoria Asperulae taurinae* (Bl. v. *Asperula taurina* bei Herkulesfürdő); *S. Catariae* (Bl. v. *Nepeta Cataria*, ebenda); *S. Tanacet. macrophylli* (auf Bl. von *Tanac. macrophyllum* ebenda); *Phleospora hungarica* (Bl. von *Vincetoricium larum*, Šuškuluj bei Herkulesfürdő); *Diplodia hungarica* (Bl. v. *Fraxinus Ornus*, Domugled bei Herkulesfürdő); *Pestalozzia Magocsyi* (Stengel v. *Seseli glaucum* bei Budapest); *Orularia Rubi* (Bl. von *Rubus* sp., Allion bei Orsova); *Ramularia Centaureae atropurpureae* (Bl. von *Cent. atrop.*, Berg Šuškuluj bei Herkulesfürdő); *Ramularia Libanotidis* (Bl. v. *Libanotis montana* bei Herkulesfürdő); *Torula palmigena* (Bl. v. *Phoenix dactylifera*, bot. Garten in Budapest).

Kiemelendő még a *Polyporus rhizophilus* PAT. s az *Uromyces Viciae cracca* CONST.-nak orszá-

Fr. Bubák: Ein Beitrag zur Pilzflora von Ungarn.

Növ. Közl. VI. 1907. Heft 4. Beiblatt p. (10)–(56).

Aufzählung der Pilze, welche der Verf. während der Excursionen, welche im Anschlusse an den intern. bot. Kongress 1905 nach Ungarn veranstaltet wurden, gesammelt hat. Neu beschrieben sind folgende Arten:

Hervorzuheben sind noch folgende Funde: *Polyporus rhizophilus* PAT. und *Uromyces Vi-*

*) Dürfte eine andere Art sein. *A. italicum* kommt bei Herkulesfürdő nicht vor, ebensowenig *Draba aizoides* auf welcher auf p. (25) *Puccinia Drabae* Rrp. angegeben wird. (Ref.)

gunkban (Káposztásmegyér) való felfedezése. A *Puccinia Cynodontis* DESM. s az *Aecidium Plantaginis* CES.-nak genetikus kapcsolata is ez alkalommal fedezte fel. A *Septoria orobicola* SACC.-t a *Cylindrosporium* nemzetségbe helyezte.

Lengyel Géza: Az európai Corispermum és Camphorosma fajok anatómiája.

Ugyanitt. 103—129. old. 8 ábrával.

A nevezett fajok levél, szár, termés és szörképleteinek anatómiai viszonyait tárgyalja.

ciae cracciae CONST. (bei Káposztásmegyér), *Puccinia Cynodontis* DESM. und *Aecidium Plantaginis* CES. werden genetisch in Zusammenhang gebracht: *Sephoria orobicola* SACC. wird zur Gattung *Cylindrosporium* gestellt.

Géza Lengyel: Anatomie der europaischen Corispermum u. Camphorosma Arten.

Ebenda. Beibl. p. (57)—(61).

Behandelt die anatomischen Verhältnisse der Blätter, Trichomgebilde, Stengel, Wurzel und Früchte der genannten Arten.
D.

Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése.

Referate über ausländische botan. Arbeiten.

Dr. Adolf Engler: Syllabus der Pflanzenfamilien. 5. umgearbeitete Auflage (5. átdolgozott kiadás). Berlin (Gebr. Bornträger) 1907.

A részletes s orvosi gyógyszer-tani növénytani előadásoknál oly fontos műnek ötödik kiadása fekszik előttünk, melyet a szerző a systematikai kutatás legújabb állásának megfelelően dolgozott át. Nemesak az előadók s tanulók, hanem a botanikai tudomány minden művelője nem fogja nélkülözhetni e kitünő segédkönyv legújabb kiadását, mely dichéjban tájékoztat bennünket az egész növényvilág rokonsági összefüggéséről.

-Dieses bei Vorlesungen über spezielle und medicinisch-pharmaceutische Botanik so wichtige Werk liegt uns nunmehr in seiner fünften Auflage vor, bei welcher den neuesten systematischen Forschungen Rechnung getragen worden ist. Nicht nur Vortragende und Studierende, sondern alle Freunde der Botanik werden die neueste und vollkommenste Auflage dieses vorzüglichen Nachschlagebuchs, welches uns in compendiösester Form den Ueberblick über den Zusammenhang des ganzen Pflanzenreiches bietet, nicht entbehren können.

Dr. K. Domin: Monographie der Gattung Koeleria. Bibliotheca botanica. Heft 65. Stuttgart 1907. 4° 354 p. Mit 22 Tafeln und 3 Karten.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1907

Band/Volume: [6](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [Hazai botanikai dolgozatok ismertetése. Referate über ungarische botan. Arbeiten. 272-278](#)